

R

PERPUSTAKAAN UNIVERSITI MALAYA

ACO-2951
INVC nms 18/7/01

PENILAIAN PELAKSANAAN KURIKULUM AL AZHAR
DI SEKOLAH MENENGAH AGAMA
JABATAN AGAMA ISLAM
SELANGOR

MOHAMAD RABEH BIN ABDULLAH

UNIVERSITI MALAYA
2000

A510300462

OK

Perpustakaan Universiti Malaysia

PENGHARGAAN

Bersyukur saya kepada Allah pencipta semesta alam dengan taufiq dan inayah Nya dapat saya menyempurnakan disertasi ini .

Melalui ruangan ini, saya merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih kepada Profesor Madya Dr. Saedah Siraj selaku penyelia yang telah banyak membantu serta membimbing pengkaji menyempurnakan penyelidikan ini. Sesungguhnya segala penat lelah , masa serta idea dan teguran yang diberikan merupakan sumbangan besar yang tidak mampu pengkaji membalasnya melainkan doa semoga Allah memberi ganjaran yang sewajarnya dan mudah-mudahan digolongkan bersama orang yang bertakwa.

Demikian juga penghargaan ditujukan kepada semua pensyarah di Fakulti Pendidikan yang telah sudi memperturunkan ilmu dan pengalaman semasa mengikuti kelas sehingga berakhirnya penulisan disertasi ini..

Tidak dilupakan penghargaan kepada Timbalan Pengarah Bahagian Pendidikan Jabatan Agama Islam Selangor serta pegawai-pegawainya yang telah memberikan kerjasama galakkan bantuan serta keizinan untuk membuat kajian di semua Sekolah Menengah Agama di Selangor

Seterusnya tidak dilupakan juga untuk merakamkan penghargaan kepada semua guru yang menjadi sampel kajian yang telah memberikan kerjasama sepenuhnya kepada pengkaji untuk mendapatkan maklumat-maklumat penting hingga penyelidikan ini dapat disempurnakan

Penghargaan juga saya tujukan buat isteri saya Mariam binti Berdon yang sentiasa memberikan semangat serta dorongan untuk menyempurnakan kajian ini. Kepada anak-anak yang dikasihi, Najwa Munazzah, Layyinah Azzahra, Al Hasyir, Mohd Aimaduddin, Mahmud Al Kauthar, Ahmad Zafirullah, Abdul Khaliq dan Zawil Hikmah semuanya sebagai penghibur hati, semoga dengan usaha yang kecil ini akan menjadi sumber inspirasi kepada anak-anak dimasa hadapan.

Akhir sekali kepada semua pihak yang memberikan sumbangan dalam penyempurnaan kajian ini secara langsung atau tidak, saya turut merakamkan jutaan terima kasih.

Mohamad Rabeh bin Abdullah

Kuala Langat Selangor.

ABSTRAK

Kajian ini dijalankan untuk menilai pelaksanaan kurikulum al-Azhar yang dilaksanakan di sekolah-sekolah agama menengah di bawah Jabatan Agama Islam Selangor. Kajian ditumpukan kepada perbezaan kemampuan guru yang berkelulusan dalam negara dan luar negara di samping untuk mendapatkan perbezaan antara guru yang mempunyai kelulusan iktisas dan yang tidak mempunyai kelulusan iktisas.

Kajian yang dijalankan adalah dengan menggunakan kaedah tinjauan (soal-selidik). Seramai 161 orang guru dari 23 sekolah agama menengah daerah Selangor diminta menjawab satu set soal-selidik yang dibina oleh pengkaji sendiri. Walau bagaimana pun hanya 152 orang sahaja yang mengembalikan soal-selidik. Data yang diperolehi dianalisis dengan menggunakan “kekerapan” untuk mengetahui peratusan di samping menggunakan analisis “Chi square” untuk mengetahui perbezaan antara pembolehubah berkenaan.

Hasil kajian yang dijalankan lebih 50% daripada kalangan guru memahami keseluruhan pelajaran kurikulum al-Azhar. Manakala dari sudut teknik pengajaran pula didapati bahawa teknik syarahan masih lagi menjadi suatu teknik yang popular di kalangan guru, di samping buku teks sebagai bahan utama pengajaran.

Kajian ini juga menunjukkan terdapat perbezaan yang ketara di antara guru yang mendapat pendidikan luar negara dengan guru yang mendapat kelulusan dalam negara dalam memahami dan melaksanakan pengajaran kurikulum al-Azhar. Ini dapat

dibuktikan dalam memahami keseluruhan sukatan kurikulum al-Azhar. Guru dalam negeri yang memahami dengan baik seramai 28.7 % berbanding dengan guru lulusan luar negara memahami keseluruhan sukatan kurikulum al-Azhar seramai 71.3%.

Walau bagaimanapun antara guru-guru yang mempunyai kelulusan iktisas dengan yang tidak mempunyai kelulusan iktisas tidak terdapat perbezaan yang ketara.

Memandangkan sebahagian daripada guru yang mengajar kurikulum al-Azhar bukan daripada guru-guru lulusan luar negara maka dicadangkan agar kursus-kursus bahasa Arab diadakan di setiap penggal cuti persekolahan untuk meningkatkan pengetahuan dan kemahiran guru berkenaan dalam melaksanakan kurikulum al-Azhar dan seterusnya meningkatkan prestasi pencapaian pelajar di dalam peperiksaan. Langkah ini diharapkan dapat mengatasi kelemahan yang dihadapi oleh guru dalam melaksanakan kurikulum al-Azhar.

ABSTRACT

EVALUATION OF AL AZHAR CURRICULUM IMPLEMENTATION AT SECONDARY SCHOOL OF THE DEPARTMENT OF RELIGIOUS AFFAIRS SELANGOR

This research was carried out with the aim to evaluate the implementation of al Azhar curriculum at secondary religious school under Jabatan Agama Islam Selangor (JAIS).

This research was focused to the ability difference shown between overseas and locally graduated teachers and also to certified and non-certified teachers.

A set of questionnaires was created and circulated to 161 teachers from 23 schools. Out of that only 152 teachers responded. Data were then analyzed by using "frequency" method to get the percentage difference and at the same time "chi square" analysis was used to obtain the difference between variables.

Result shows that more than 50% of the teachers understand the whole of al Azhar curriculum. However, from teaching technics aspect, it is found out that lectures are still popular among teachers, beside text books as the main source of teaching.

Finding shows that there is a significant difference between overseas and locally graduated teachers in understanding and implementing the teaching of al Azhar curriculum. Result of the research on the overall comprehension of the said curriculum can prove this. Locally graduated teachers with good understanding of the curriculum are only 28.7% compared to overseas graduated teachers with a comprehensive understanding of the curriculum are 71.3 %

On the other hand, result of the ability between certified and non-certified teachers shows no significant difference.

Based on the findings, it is therefore suggested that Arabic Language Courses are carried out at every school term holiday in order to increase teachers' knowledge and expertise in implementing al Azhar curriculum. Hence, increase students' performance and achievement in examinations. It is hoped that the idea suggested can overcome weakness faced by teachers in implementing the al Azhar curriculum.

KANDUNGAN

Muka surat

PENGHARGAAN	i
ABSTRAK	iii
ABSTRACT	v
KANDUNGAN	vii
SENARAI JADUAL	x
SENARAI RAJAH	xix
BAB I	1
PENDAHULUAN	1
A. Latar Belakang Kajian	1
B. Pernyataan Masalah	5
C. Rasional	8
D. Objektif Kajian	9
E. Soalan-soalan Kajian	10
F. Kepentingan Kajian	11
G. Batasan Kajian	12
H. Definisi Istilah	13

BAB II	TINJAUAN KAJIAN YANG BERKAITAN	16
A.	Sejarah Sekolah-sekolah Agama di Negeri Selangor	17
B.	Kurikulum Al-Azhar- Sejarah dan Pelaksanaannya	21
C.	Penilaian Kurikulum Kerangka Teori	28
D.	Kajian Berkaitan	35
E.	Kesimpulan	45
BAB III	METODOLOGI KAJIAN	47
A.	Kaedah Kajian	47
B.	Sampel	48
C.	Instrumen Kajian	49
D.	Ujian Rintis	50
E.	Prosedur Kajian	52
F.	Analisis Data	52
BAB IV	ANALISIS DATA	54
A.	Profil Sampel	55
B.	Pemahaman Sampel Terhadap Sukatan Pelajaran Al-Azhar	61
C.	Pelaksanaan Kurikulum Al-Azhar	69
D.	Perbandingan Pemahaman Terhadap Sukatan Pelajaran Al-Azhar Dan Pelaksanaan Pengajaran Antara Guru Yang Mendapat Pendidikan Luar Negara Dan Dalam Negara	89
E.	Perbandingan Pemahaman Terhadap Sukatan Pelajaran Al-Azhar Dan Pelaksanaan Pengajaran Antara Guru Yang Mendapat Latihan Iktisas Dengan Yang Tidak Mendapat Latihan Iktisas	142

BAB V	KESIMPULAN DAN CADANGAN	195
A.	Rumusan Kajian	195
B.	Perbincangan Dapatan Kajian	204
C.	Implikasi Dan Cadangan	208
D.	Cadangan Untuk Kajian Lanjutan	211
E.	Kesimpulan	213
BIBLIOGRAFI		215
Lampiran	A : Soal Selidik	221
Lampiran	B : Senarai Nama Sekolah Agama Menengah Negeri Selangor.	233
Lampiran	C : Analisa Peperiksaan SMA	235
Lampiran	D : Ciri-ciri Piawaian Pendidikan Bertaraf Dunia.	236
Lampiran	E : Ciri-ciri Sekolah Cemerlang	238
Lampiran	F : Surat Kebenaran Untuk Membuat Kajian Soal selidik Di Sekolah-sekolah Menengah Agama Islan Negeri Selangor.	

SENARAI JADUAL

		Muka surat
Jadual 2.1	Perbandingan antara sukatan lama dan baru bagi kurikulum al-Azhar	23
Jadual 2.2	Bilangan masa dalam seminggu mengikut mata pelajaran bagi menengah rendah	27
Jadual 2.3	Bilangan masa dalam seminggu mengikut mata pelajaran bagi menengah	27
Jadual 4.1	Bilangan sampel mengikut jantina	55
Jadual 4.2	Bilangan sampel mengikut umur	55
Jadual 4.3	Bilangan sampel lulusan dalam dan luar negara	57
Jadual 4.4	Bilangan sampel mengikut pengkhususan pengajian	58
Jadual 4.5	Sampel: Pengalaman mengajar	58
Jadual 4.6	Status perkhidmatan sampel	59
Jadual 4.7	Sikap sampel terhadap profesyen perguruan	59
Jadual 4.8	Bilangan sampel mengikut kelulusan iktisas	60
Jadual 4.9	Bilangan guru yang mengajar tiap-tiap mata pelajaran kurikulum al-Azhar	62

Jadual 4.10	Cara sampel mendapatkan sukatan pelajaran bagi kurikulum JAIS	63
Jadual 4.11	Pandangan sampel: Pihak yang sepatutnya menyediakan sukatan pelajaran	64
Jadual 4.12	Huraian sukatan yang telah diperolehi oleh sampel	65
Jadual 4.13	Cara sampel memahami sukatan dan huraian kurikulum al-Azhar	66
Jadual 4.14	Pemahaman sampel terhadap keseluruhan pelajaran pelajaran kurikulum al-Azhar	67
Jadual 4.15	Cara sampel menyelesaikan dan menghadapi masalah memahami bahasa dan kandungan kurikulum	67
Jadual 4.16	Penggunaan Bahasa Arab oleh sampel dalam proses pengajaran dan pembelajaran	71
Jadual 4.17	Cara-cara sampel membuat rancangan pengajaran	72
Jadual 4.18	Pandangan sampel terhadap masa yang diperuntukkan bagi pengajaran kurikulum al-Azhar	73
Jadual 4.19	Faktor-faktor masa tidak mencukupi dalam proses pengajaran	74
Jadual 4.20	Langkah-langkah yang diambil bagi menamatkan sukatan pelajaran	75
Jadual 4.21	Teknik pengajaran yang digunakan oleh sampel dalam proses pengajaran dan pembelajaran	76

Jadual 4.22	Penggunaan bahan bantu mengajar yang digunakan oleh sampel	78
Jadual 4.23	Keberkesanan penggunaan bahan bantu mengajar	80
Jadual 4.24	Bilangan sampel yang mengadakan kelas tambahan untuk meningkatkan prestasi pelajar	82
Jadual 4.25	Kekerapan mengadakan kelas tambahan dalam tempoh sebulan	82
Jadual 4.26	Keberkesanan pelaksanaan kelas tambahan untuk meningkatkan prestasi pelajar	83
Jadual 4.27	Kekerapan mengadakan ujian	84
Jadual 4.28	Statistik pencapaian pelajar dalam ujian yang dijalankan	84
Jadual 4.29	Pandangan sampel: Adakah ujian dapat menggambarkan prestasi pelajar sebenar	85
Jadual 4.30	Pandangan sampel terhadap kekerapan melakukan ujian dapat memberi kesan kepada prestasi pelajar	85
Jadual 4.31	Masalah-masalah yang dihadapi oleh sampel	86
Jadual 4.32	Kekerapan sampel mendapatkan bantuan dan nasihat daripada guru-guru yang mengajar kurikulum al-Azhar	87
Jadual 4.33	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap pemahaman keseluruhan sukatan kurikulum al-Azhar	91

Jadual 4.34	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap kaedah-kaedah yang digunakan untuk memahami sukatan kurikulum al-Azhar	93
Jadual 4.35	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap kekerapan penggunaan Bahasa Arab dalam proses pengajaran	95
Jadual 4.36	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap cara membuat rancangan pengajaran	97
Jadual 4.37	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap peruntukan masa bagi pengajaran kurikulum al-Azhar	99
Jadual 4.38	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap faktor terlalu banyak kalimah yang hendak diterjemah	101
Jadual 4.39	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap faktor banyak bacaan pelajar yang perlu diperbetulkan	102
Jadual 4.40	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap faktor aspek ilmu pengetahuan yang perlu diuraikan	104
Jadual 4.41	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap faktor terlalu banyak tumpuan perlu diberikan kepada aktiviti pemulihan	105
Jadual 4.42	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap langkah-langkah yang diambil bagi menamatkan sukatan pelajaran	107
Jadual 4.43	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap penggunaan teknik syarahan	109

Jadual 4.44	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap penggunaan teknik perbincangan	111
Jadual 4.45	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap penggunaan teknik penyelesaian masalah	112
Jadual 4.46	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap penggunaan teknik bercerita	114
Jadual 4.47	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap teknik soal jawab	115
Jadual 4.48	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap kekerapan penggunaan buku teks sebagai bahan bantu mengajar semasa mengajar kurikulum al-Azhar	117
Jadual 4.49	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap kekerapan penggunaan OHP sebagai bahan bantu mengajar semasa mengajar kurikulum al-Azhar	119
Jadual 4.50	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap kekerapan penggunaan kamus sebagai bahan bantu mengajar semasa mengajar kurikulum al-Azhar	121
Jadual 4.51	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap kekerapan penggunaan carta sebagai bahan bantu mengajar semasa mengajar kurikulum al-Azhar	122
Jadual 4.52	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap kekerapan penggunaan pita rakaman sebagai bahan bantu mengajar semasa mengajar kurikulum al-Azhar	124

Jadual 4.53	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap pandangan terhadap keberkesanan penggunaan bahan bantu mengajar	126
Jadual 4.54	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap melaksanakan kelas tambahan	128
Jadual 4.55	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap kekerapan mengadakan kelas tambahan	129
Jadual 4.56	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap keberkesanan kelas tambahan dalam meningkatkan prestasi pelajar	131
Jadual 4.57	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap kekerapan mengadakan ujian	133
Jadual 4.58	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap statistik pencapaian pelajar	135
Jadual 4.59	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap pandangan sampel terhadap adakah ujian dapat menggambarkan prestasi pelajar sebenar	136
Jadual 4.60	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap masalah-masalah yang dihadapi	138
Jadual 4.61	Perbandingan guru-guru dalam dan luar negara terhadap kekerapan mengadakan bantuan dan nasihat daripada guru-guru yang mengajar kurikulum al-Azhar	140
Jadual 4.62	Perbandingan pemahaman guru-guru mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap keseluruhan sukatan kurikulum al-Azhar	145

Jadual 4.63	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap kaedah-kaedah yang digunakan untuk memahami sukatan kurikulum al-Azhar	146
Jadual 4.64	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap kekerapan penggunaan Bahasa Arab dalam proses pengajaran	148
Jadual 4.65	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap cara membuat rancangan pengajaran	150
Jadual 4.66	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap peruntukan masa bagi pengajaran kurikulum al-Azhar	152
Jadual 4.67	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap faktor banyak kalimah yang perlu diterjemahkan	154
Jadual 4.68	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap faktor banyak bacaan pelajar yang perlu diperbetulkan	155
Jadual 4.69	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap faktor aspek ilmu yang perlu dihuraikan	157
Jadual 4.70	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap terlalu banyak tumpuan perlu diberikan kepada aktiviti pemulihan	158
Jadual 4.71	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap langkah-langkah yang diambil bagi menamatkan sukatan pelajaran	160
Jadual 4.72	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap penggunaan teknik syarahan dalam proses pengajaran	162

Jadual 4.73	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap kekerapan penggunaan teknik perbincangan dalam proses pengajaran	164
Jadual 4.74	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap kekerapan penggunaan teknik penyelesaian masalah dalam proses pengajaran	165
Jadual 4.75	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap penggunaan teknik bercerita dalam proses pengajaran	167
Jadual 4.76	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap penggunaan teknik soal jawab dalam proses pengajaran	168
Jadual 4.77	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap kekerapan penggunaan buku teks sebagai bahan bantu mengajar semasa mengajar kurikulum al-Azhar	171
Jadual 4.78	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap kekerapan penggunaan OHP sebagai bahan bantu mengajar semasa mengajar kurikulum al-Azhar	172
Jadual 4.79	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap kekerapan penggunaan kamus sebagai bahan bantu mengajar semasa mengajar kurikulum al-Azhar	174
Jadual 4.80	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap kekerapan penggunaan carta sebagai bahan bantu mengajar semasa mengajar kurikulum al-Azhar	176

Jadual 4.81	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap kekerapan penggunaan pita rakaman sebagai bahan bantu mengajar semasa mengajar kurikulum al-Azhar	177
Jadual 4.82	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap keberkesanan penggunaan bahan bantu mengajar semasa mengajar kurikulum al-Azhar	179
Jadual 4.83	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap mengadakan kelas tambahan	181
Jadual 4.84	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap kekerapan mengadakan kelas tambahan	182
Jadual 4.85	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap keberkesanan kelas tambahan dalam meningkatkan prestasi pelajar	184
Jadual 4.86	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap kekerapan mengadakan ujian	186
Jadual 4.87	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap statistik pencapaian pelajaran	187
Jadual 4.88	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap pandangan sampel: Adakah ujian dapat menggambarkan prestasi pelajar sebenar	189
Jadual 4.89	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap masalah-masalah yang dihadapi	191

Jadual 4.90	Perbandingan antara sampel yang mempunyai lulusan iktisas dan tidak terhadap kekerapan mendapatkan bantuan dan nasihat daripada guru-guru yang mengajar kurikulum al-Azhar	193
-------------	---	-----

SENARAI RAJAH

	Rajah	Muka surat.
Rajah 2.1	Model CIPP.	32
Rajah 2.2	Model Presage	34